

NOTAT OG REFERAT AF TELEFONSAMTALE

Om indkaldelse af stedfortræder til et konstituerende møde

1. Kommunens spørgsmål til Indenrigs- og Sundhedsministeriet

En medarbejder i en kommune havde skriftligt den 21. november 2025 (sagsnr. 2024-9184, akt nr. 1049) rettet henvendelse til Indenrigs- og Sundhedsministeriet om et spørgsmål om indkaldelse af stedfortræder til et konstituerende møde.

Medarbejderen i kommunen havde i henvendelsen oplyst, at et medlem af den nyvalgte kommunalbestyrelse var fraflyttet kommunen dagen efter kommunalvalget.

Medarbejderen i kommunen forespurgte i den anledning følgende:

- 1) Er det den afgående kommunalbestyrelse – der havde ordinært møde den 26. november – eller den nyvalgte kommunalbestyrelse på det konstituerende møde, der skulle tage stilling til spørgsmålet om indkaldelse af stedfortræder?
- 2) Hvis svaret på spørgsmål 1 var, at sagen om indkaldelse af stedfortræder skulle afgøres af den nyvalgte kommunalbestyrelse på det konstituerende møde, skulle sagen sættes først på dagsordenen på det konstituerende møde?
- 3) Hvem skulle begære stedfortræderen indkaldt? Det afgående medlem var valgt som det eneste medlem af kommunalbestyrelsen for kandidatlisten (Kandidatliste NN).
- 4) Hvilke muligheder var der for at indkalde stedfortræderen som permanent medlem af den nyvalgte kommunalbestyrelse?

Medarbejderen i kommunen har den 25. november 2025 stillet følgende tillægsspørgsmål:

- 5) Hvilke muligheder var der for på det konstituerende møde at vælge stedfortræderen som medlem af økonomiudvalg og stående udvalg m.v.?
- 6) Vil det være lovligt i beslutningsprotokollen at anføre, hvis den nyvalgte kommunalbestyrelse på sit konstituerende møde vælger det afgående medlem, at kommunalbestyrelsen har valgt "medlemmet fra Kandidatliste NN" uden at angive medlemmets navn?

Den pågældende kandidatliste havde fået én plads blandt kommunalbestyrelsens medlemmer og havde adskillige stedfortrædere på samme liste.

Hans B. Thomsen, Indenrigs- og Sundhedsministeriet, udtalte sig den 21. og den 25. november 2025 vejledende telefonisk om de rejste spørgsmål. Ministeriets telefoniske besvarelse af kommunens spørgsmål er gengivet under pkt. 3.

På baggrund af de af kommunen stillede spørgsmål har Indenrigs- og Sundhedsministeriet fundet anledning til at udtale sig generelt om, hvilke retsregler der regulerer spørgsmålet om indkaldelse af stedfortræder på det konstituerende møde (notatets pkt. 2).

2. Hvilke retsregler regulerer spørgsmålet om indkaldelse af stedfortræder på det konstituerende møde?

2.1. Kapitel 11 i lov om kommunale og regionale valg

§§ 100 og 104 i lov om kommunale og regionale valg (lovbekendtgørelse nr. 1125 af 22. september 2025), der er placeret i lovens kapitel 11 med overskriften "Medlemmers udtræden og stedfortræderes indtræden i valgperioden", lyder således:

"§ 100. Mister et medlem sin valgbarhed, udtræder medlemmet af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, jf. dog § 101, stk. 5 og 6, og § 102.

Stk. 2. Spørgsmålet, om et medlem har mistet sin valgbarhed, afgøres af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, jf. dog § 101."

"§ 104. Når et medlem i valgperiodens løb udtræder eller dør, indtræder vedkommende stedfortræder efter reglerne i § 91 i det pågældende medlems sted."

§ 6 i lov om kommunale og regionale valg lyder således:

"§ 6. Medlemmerne af kommunalbestyrelser og regionsråd vælges for 4 år. Mandaterne bortfalder dog ikke, før nyvalg har fundet sted.

Stk. 2. Valg til kommunalbestyrelser og regionsråd finder sted den 3. tirsdag i november 2009. Derefter den 3. tirsdag i november 2013 og så fremdeles.

Stk. 3. Valgperioden regnes fra 1. januar. Samtlige medlemmer afgår den 31. december i det år, hvor nyvalg har fundet sted, jf. dog § 97, stk. 2."

Spørgsmålet om, hvorvidt bestemmelserne i kapitel 11 i lov om kommunale og regionale valg måtte gælde forud for valgperiodens begyndelse den 1. januar efter valgåret, ses ikke berørt i Christine Boeskov m.fl.: Lov om kommunale og regionale valg med kommentarer, 2021, side 585 og 611.

Det er Indenrigs- og Sundhedsministeriets opfattelse, at bestemmelserne i kapitel 11 i lov om kommunale og regionale valg omhandler medlemmernes udtræden og stedfortræderes indtræden i valgperioden, jf. også formuleringen af § 104 i lov om kommunale og regionale valg, og at begrebet "valgperioden" i kapitel 11 i lov om kommunale og regionale valg måtte forstås på samme måde som begrebet "valgperioden" i § 6 i lov om kommunale og regionale valg.

Et medlems udtræden som følge af fortabelse af valgbarhed forud for det konstituerende møde er herefter ikke reguleret af kapitel 11 i lov om kommunale og regionale valg.

2.2. § 92 i lov om kommunale og regionale valg

Spørgsmålet er herefter, hvorvidt § 92 i lov om kommunale og regionale valg om fritagelse for at modtage valg finder anvendelse. Bestemmelsen lyder således:

"§ 92. Enhver, der er valgbar, har pligt til at modtage valg, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet skal efter anmodning fra den valgte meddele fritagelse for valget, såfremt den valgte på grund af sin helbredstilstand, varetagelse af

andet offentligt hverv, forretninger eller lignende har rimelig grund til at ønske sig fritaget for valget.

Stk. 3-4. ---

Stk. 5. Såfremt en valgt kandidat fritages for at modtage valg, indtræder stedfortræderen efter reglerne i § 91 i den pågældendes sted.”

§ 92, stk. 2, i lov om kommunale og regionale valg ses umiddelbart alene at omhandle det tilfælde, hvor et medlem som følge af sine egne forhold har rimelig grund til at ønske sig fritaget for hvervet, og ikke den situation, hvor et medlem ikke er valgbar.

§ 92, stk. 1, i lov om kommunale og regionale valg fastslår, at det kun er et medlem, der er valgbar, der har pligt til at modtage valg. Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med den valgopgørelse og den kandidatudvælgelse, som valgbestyrelsen skal foretage senest dagen efter fintællingen, jf. §§ 79 og 84 i lov om kommunale og regionale valg, den valg-bog, som valgbestyrelsen skal underskrive og aflevere til kommunalbestyrelsen straks efter valgets opgørelse, jf. § 88 i lov om kommunale og regionale valg, og den underretning, som valgbestyrelsen skal give de valgte om, at de er valgt, jf. § 90 i lov om kommunale og regionale valg.

Det er i den forbindelse alene valgbestyrelsens opgave at undersøge, om de valgte kandidater er valgbare til kommunalbestyrelsen, dvs. om de valgte kandidater på valgdagen opfylder valgrets-betingelserne, herunder fast bopæl i kommunen, og har valget til kommunalbestyrelsen, og som fredagen 46 dage før valgdagen, eller, hvis dette ikke er tilfældet, kl. 12 mandagen 43 dage før valgdagen opfylder valgrets-betingelserne, bortset fra alders-betingelsen og betingelsen vedrørende varigheden af forudgående fast bopæl i riget, jf. §§ 1 og 3 i lov om kommunale og regionale valg.

En valgt kandidat, der dagen efter valget fraflytter kommunen, vil således stadig opfylde valgbarhedsbetingelserne for at blive valgt til kommunalbestyrelsen, der alene er knyttet til valgdagen henholdsvis tidspunktet 46 dage eller kl. 12 43 dage før valgdagen.

§ 92, stk. 1, i lov om kommunale og regionale valg indebærer således efter Indenrigs- og Sundhedsministeriets opfattelse ikke en særskilt forpligtelse for den nyvalgte kommunalbestyrelse på sit konstituerende møde til at kontrollere, om de nyvalgte kandidater på tidspunktet for det konstituerende møde opfylder valgbarhedsbetingelserne.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har imidlertid overvejet, om der i § 92, stk. 1, i lov om kommunale og regionale valg kan indlægges en forudsætning om, at forpligtelsen til modtagelse af valg kun består, hvis medlemmet er valgbar på tidspunktet for afholdelsen af det konstituerende møde.

I den forbindelse har Indenrigs- og Sundhedsministeriet foretaget en nærmere undersøgelse af bestemmelsens forarbejder.

§ 92 i lov om kommunale og regionale valg havde en næsten tilsvarende ordlyd i den sene-ste hovedlov, jf. lov nr. 140 af 8. marts 1989 om kommunale valg, bortset fra at henvisningerne til amtsrådet senere er erstattet af henvisningerne til regionsrådet, jf. § 79 i lov nr. 537 af 24. juni 2005 (hovedloven til regionsloven).

”§ 92. Enhver, der er valgbar, har pligt til at modtage valg, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen henholdsvis amtsrådet skal efter anmodning fra den valgte med-dele fritagelse for valget, såfremt den valgte på grund af sin helbredstilstand, varetagelse af

andet offentligt hverv, forretninger eller lignende har rimelig grund til at ønske sig fritaget for valget.

Stk. 3-4.---

Stk. 5. Såfremt en valgt kandidat fritages for at modtage valg, indtræder stedfortræderen efter reglerne i § 91 i den pågældendes sted."

§ 92 i lov om kommunale valg havde samme ordlyd i lovforslaget, jf. Folketingstidende 1988-89, lovforslag nr. L 107, spalte 2767, 2795-96.

I de specielle bemærkninger til § 92 i lov om kommunale valg var anført følgende i lovforslaget, jf. Folketingstidende 1988-89, lovforslag nr. L 107, spalte 2825-2826:

Til § 92

"Bestemmelsen, der indeholder reglerne om fritagelse for at modtage valg samt om stedfortræderens indtræden i stedet for den, der fritages for at modtage valg, svarer til gældende lovs § 27, § 30, stk. 2, § 45 og § 46 a, stk. 2, med følgende ændringer:

- 60års-alder og tidligere medlemskab kan ikke mere påberåbes som grund til fritagelse for at modtage valg. Disse fritagelsesgrunde kan for fremtiden kun påberåbes som grund til fritagelse for at opstille, jf. lovforslagets § 5 og bemærkningerne hertil.
- Reglerne om, at tidligere medlemskab af ligningskommissionen kan bevirke fritagelse for at modtage valg til kommunalbestyrelsen, foreslås ophævet. Det samme gælder reglen om, at medlemmer af kommunalbestyrelsen ikke har pligt til at modtage valg til ligningskommissionen. Disse bestemmelser om ligningskommissionen stammer fra den tid (før 1933), da medlemmerne af ligningskommissionen blev valgt ved direkte valg. Tidligere medlemskab af ligningskommissionen bør ikke kunne bevirke hverken fritagelse for at opstille til valg eller fritagelse for at modtage valg. Bestemmelser om betydningen af tidligere medlemskab af ligningskommissionen for pligten til at modtage valg til ligningskommissionen, såvel som om kommunalbestyrelsesmedlemmers ret til at blive fritaget for hvervet som medlem af ligningskommissionen vil i stedet blive indarbejdet i Skatteministeriets lovgivning.
- Fristen for indgivelse af anmodning om fritagelse for at modtage valg er ændret fra 8 dage efter valgets endelige opgørelse til 10 dage efter valgdagen."

Lovforslagets bestemmelse til § 92 i lov om kommunale valg er baseret på betænkning nr. 1138/1988 om ny kommunal valglov og ny Europa-Parlamentsvalglov, som er delbetænkning 2 fra Indenrigsministeriets valglovsudvalg af 1983.

Af det generelle afsnit i betænkning nr. 1138/1988 fremgår blandt følgende, jf. betænkningens side 89 ff.:

"5.9. Fritagelse for valg. Valgklager

(Lovudkastets kapitel 9, § § 92-96)

5.9.1. Generelt om lovkapitlets indhold

Lovudkastets kapitel 9 indeholder reglerne om fritagelse for valg samt reglerne om indgivelse, behandling og afgørelse af klager over valget. I den gældende lov findes de tilsvarende regler i kapitel 8, Fritagelse for valg og valgklager (§§ 27 og 29-30) samt i kapitel 10, Valg af Amtsråd (§§ 45-46 a).

Lovudkastets § 92 indeholder reglerne om pligt til at modtage valg, henholdsvis om fritagelse for at modtage valg. § 93 indeholder reglerne om indgivelse af klager over valget samt om kommunalbestyrelsens/amtsrådets behandling og afgørelse af klagesager. § 94 indeholder reglerne om, at Indenrigsministeriet er klageinstans for kommunalbestyrelsens/amtsrådets afgørelser vedrørende valgklager. § 95 indeholder reglerne om omvalg i tilfælde af, at afstemningen erklæres

ugyldig, og § 96 indeholder reglerne om stedfortræderens indtræden, hvis valget af et medlem erklæres ugyldigt.

Inden for kapitlets emneområde har udvalget særlig drøftet nedennævnte spørgsmål.

5.9.2. Grunde til fritagelse for at modtage valg

[...]

5.9.3. Ophævelse af den kommunale valglovs bestemmelser om ligningskommissionen

[...]

5.9.4. Klagefrister, høringsforskrifter mv.

[...]

5.9.5. Fornyet fintælling

[...]"

Af betænkning nr. 1138/1988 vedrørende betænkningens lovudkast fremgår blandt følgende, jf. betænkningens side 120:

"§ 92. Enhver, der er valgbar, har pligt til at modtage valg, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen, henholdsvis amtsrådet, skal efter anmodning fra den valgte meddele fritagelse for valget, såfremt den valgte på grund af sin helbredstilstand, varetagelse af andet offentligt hverv, forretninger eller lignende har rimelig grund til at ønske sig fritaget for valget.

Stk. 3-4. ---

Stk. 5. Såfremt en valgt kandidat ikke er valgbar eller fritages for at modtage valg, indtræder stedfortræderen efter reglerne i § 91 i den pågældendes sted. Er der ingen stedfortræder på den pågældende kandidatliste, overføres mandatet til den kandidatliste, der efter reglerne i § 81, stk. 3, § 82, stk. 2, og § 83, stk. 2, er nærmest berettiget til yderligere mandater."

Af betænkning nr. 1138/1988 vedrørende de specielle bemærkninger til betænkningens lovudkast, jf. betænkningens side 142 (forsynet med ministeriets understregninger):

"Bemærkninger til kapitel 9. Fritagelse for valg. Valgklager

Til § 92

Bestemmelsen, der indeholder reglerne om fritagelse for at modtage valg, svarer til gældende lovs §§ 27 og 45, med følgende ændringer:

- 60 års-alder og tidligere medlemskab kan ikke mere påberåbes som grund til fritagelse for at modtage valg. Disse fritagelsesgrunde kan for fremtiden kun påberåbes som grund til fritagelse for at opstille, jf. lovforslagets § 5 og bemærkningerne hertil.
- Reglerne om, at tidligere medlemskab af ligningskommissionen kan bevirke fritagelse for at modtage valg til kommunalbestyrelsen, foreslås ophævet. Det samme gælder reglen om, at medlemmer af kommunalbestyrelsen ikke har pligt til at modtage valg til ligningskommissionen. Disse bestemmelser om ligningskommissionen stammer fra den tid (før 1933), da medlemmerne af ligningskommissionen blev valgt ved direkte valg. Tidligere medlemskab af ligningskommissionen bør ikke kunne bevirke hverken fritagelse for at opstille til valg eller fritagelse for at modtage valg. I øvrigt bør bestemmelser om betydningen af tidligere medlemskab af ligningskommissionen for pligten til at modtage valg til ligningskommissionen, såvel som om kommunalbestyrelsesmedlemmers ret til at blive fritaget for hvervet som medlem af ligningskommissionen indarbejdes i skattestyrelsesloven (lovbekendtgørelse nr. 573 af 14. november 1984 om skattemyndighedernes organisation og om klageadgang mv).
- Fristen for indgivelse af anmodning om fritagelse for at modtage valg er ændret fra 8 dage efter valgets endelige opgørelse til 10 dage efter valgdagen.

Bestemmelsen i lovforslagets § 92, stk. 5, om stedfortræderens indtræden, såfremt en valgt kandidat ikke er valgbar, er primært en konsekvens af de ændrede regler om valgbarhed og straf, jf.

§ 4 og bemærkningerne hertil. Bestemmelsen kan dog også få betydning i andre tilfælde, fx hvis det konstateres, at en valgt kandidat inden valgdagen har mistet sin valgbarhed af andre grunde end straf (fraflytning fra kommunen, umyndiggørelse). Spørgsmål, der vedrører eventuelt tab af valgbarhed efter valgdagen, men før den nye valgperiodes begyndelse, henhører derimod under den nyvalgte kommunalbestyrelse/amtsråd.”

Det kan således konstateres, at forslaget i det fremsatte lovforslag til § 92, stk. 5, på to måder afveg fra lovudkastet i betænkningen til § 92, stk. 5, som foreslået i betænkning nr. 1138/1988, dels ved, at den i betænkningens lovudkast foreslåede bestemmelse i § 92, stk. 5, 2. pkt., var udtaget, dels ved, at ordene ”ikke er valgbar eller ” i betænkningens lovudkast er udtaget af det fremsatte lovforslags § 92, stk. 5, 1. pkt.

Den i betænkningens lovudkast foreslåede bestemmelse i § 92, stk. 5, 2. pkt., hvorefter:

”Er der ingen stedfortræder på den pågældende kandidatliste, overføres mandatet til den kandidatliste, der efter reglerne i § 81, stk. 3, § 82, stk. 2, og § 83, stk. 2, er nærmest berettiget til yderligere mandater.”

svarer til lovforslagets § 91, stk. 3, hvoraf fremgår:

”Stk. 3. Er der ingen stedfortræder på den pågældende kandidatliste, overføres mandatet til den kandidatliste, der efter reglerne i § 81, stk. 3, § 82, stk. 2, eller § 83, stk. 2, er nærmest berettiget til yderligere mandater.”

Lovforslagets § 91, stk. 3, svarer til § 91, stk. 3, i den gældende lov om kommunale og regionale valg (lovbekendtgørelse nr. 1135 af 22. september 2025), hvoraf fremgår:

”Stk. 3. Er der ingen stedfortræder på den pågældende kandidatliste, overføres mandatet til den kandidatliste, der efter reglerne i § 81, stk. 3, eller § 82, stk. 2, er nærmest berettiget til yderligere mandater.”

Lovudkastet til § 92, stk. 5, som foreslået i betænkning nr. 1138/1988, afveg for det andet fra det fremsatte lovforslags forslag til § 92, stk. 5, ved at ordene ”ikke er valgbar eller” blev udtaget, således at bestemmelsen alene angik den situation, at ” en valgt kandidat fritages for at modtage valg”. Efter betænkningens lovudkast angik bestemmelsen den situation, at ” en valgt kandidat ikke er valgbar eller fritages for at modtage valg”, dvs. både den situation, hvor en valgt kandidat fritages for at modtage valg, og den situation, hvor en valgt kandidat ikke er valgbar.

Der gives ikke i bemærkningerne i lovforslaget nogen forklaring på, hvorfor bestemmelsen om stedfortrædernes indtræden i rækkefølge ikke som i betænkningens lovudkast omhandler den situation, hvor en valgt kandidat ikke er valgbar. Muligvis hænger det sammen med en antagelse af, at valgbestyrelsen i forbindelse med valgopgørelsen skal påse, om de valgte kandidater er valgbare, og at det derfor var overflødigt at medtage bestemmelsen i § 92. Der ses dog ikke i bemærkningerne til bestemmelserne til §§ 87-91 at være nogen angivelse heraf.

Det anføres i bemærkningerne til lovudkastet i betænkningen, jf. betænkningens side 142, at spørgsmål, der vedrører eventuelt tab af valgbarhed efter valgdagen, men før den nye valgperiodes begyndelse, (og som under alle omstændigheder ikke var omhandlet i lovudkastets § 92, stk. 5), derimod henhører under den nyvalgte kommunalbestyrelse/amtsråd.

Bemærkningen hænger sammen med, at § 92 i lov om kommunale og regionale valg skal forstås på den måde, at det er den afgående kommunalbestyrelse, der behandler spørgsmålet om fritagelse for valg efter denne bestemmelse.

Efter Indenrigs- og Sundhedsministeriets opfattelse må det herefter på baggrund af bestemmelsens forarbejder lægges til grund, at § 92, stk. 1, i lov om kommunale og regionale valg ikke vedrører den situation, hvor medlemmet efter valgdagen mister sin valgbarhed.

Spørgsmålet om indkaldelse af stedfortræder til den nyvalgte kommunalbestyrelses konstituerende møde må herefter efter Indenrigs- og Sundhedsministeriets opfattelse anses for at være reguleret i § 15, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse (lovbekendtgørelse nr. 69 af 23. januar 2024). Bestemmelsen lyder således:

”§ 15. Når et medlem på grund af sin helbredstilstand er forhindret i at deltage i et møde i kommunalbestyrelsen, kan de medlemmer, der er valgt på den pågældende kandidatliste, kræve stedfortræderen indkaldt til at deltage i mødet. Til det konstituerende møde, jf. § 6, eller 2. behandling af forslaget til årsbudget, jf. § 38, stk. 2, kan stedfortræderen også kræves indkaldt ved et medlems forfald af anden grund. Er der ikke et på den pågældende kandidatliste valgt medlem, som er i stand til at kræve stedfortræderen indkaldt, kan stedfortræderen selv kræve sig indkaldt.”

3. Vurdering af kommunens spørgsmål

Under den forudsætning, at spørgsmålet om indkaldelse af stedfortræder til den nyvalgte kommunalbestyrelses konstituerende møde må anses for at være reguleret i § 15, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse, jf. pkt. 2, må kommunens spørgsmål efter Indenrigs- og Sundhedsministeriets opfattelse besvares således:

Ad spørgsmål 1 (Er det den afgående kommunalbestyrelse – der havde ordinært møde den 26. november – eller den nyvalgte kommunalbestyrelse på det konstituerende møde, der skulle tage stilling til spørgsmålet om indkaldelse af stedfortræder?):

Efter § 15, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse kan de medlemmer, der er valgt på det forhindrede medlems kandidatliste, kræve stedfortræderen indkaldt til at deltage i det møde, hvortil medlemmet er forhindret. Er et medlem således forhindret i at deltage på den nyvalgte kommunalbestyrelses konstituerende møde, er det den, der leder mødet på den nyvalgte kommunalbestyrelses konstituerende møde, der skal sørge for, at stedfortræderen indkaldes til dette møde.

Det er endvidere den nyvalgte kommunalbestyrelse, der i overensstemmelse med § 15, stk. 4, i lov om kommunernes styrelse på det konstituerende møde træffer beslutning om, hvorvidt betingelserne for stedfortræderens indtræden er til stede.

Ad spørgsmål 2 (Hvis svaret på spørgsmål 1 var, at sagen om indkaldelse af stedfortræder skulle afgøres af den nyvalgte kommunalbestyrelse på det konstituerende møde, skulle sagen sættes først på dagsordenen på det konstituerende møde?):

Det er det medlem, der efter § 6, stk. 1, 2. pkt., i lov om kommunernes styrelse skal lede det konstituerende møde, som også fastsætter tidspunktet for det konstituerende mødes afholdelse, jf. svaret på spørgsmål 9 i Indenrigs- og Sundhedsministeriets spørgsmål og svar vedr. kommunalbestyrelsernes konstituering KRV25, der er offentliggjort på Indenrigs- og Sundhedsministeriets hjemmeside. Det er tilsvarende det medlem, der efter § 6,

stk. 1, 2. pkt., i lov om kommunernes styrelse skal lede det konstituerende møde, som også fastsætter dagsordenen for mødet.

Der er ingen udtrykkelige regler i lov om kommunernes styrelse for, hvornår spørgsmålet om indkaldelse af stedfortræder skal sættes på dagsordenen. Det vil imidlertid påhvile den, der indkalder til og leder mødet, at sikre sig, at den rette kreds af medlemmer har mulighed for at deltage i hele mødet. Den, der indkalder til og leder mødet, vil derfor være forpligtet til at sætte spørgsmålet om indkaldelse af stedfortræder først på dagsordenen, hvis vedkommende har anledning til at antage, at der opstår spørgsmål om indkaldelse af stedfortræder. Dette gælder navnlig, hvis kandidatlisten har krævet stedfortræderen indkaldt inden mødets begyndelse. Under alle omstændigheder tilkommer det den samlede kommunalbestyrelse på mødet at tage stilling til den endelige dagsorden, herunder til rækkefølgen af punkterne på mødet.

Der henvises til § 6, stk. 1, 2. pkt., i lov om kommunernes styrelse, der lyder således:

”Indkaldelse til mødet foretages af det medlem, der længst har været medlem af kommunalbestyrelsen, eller, hvis flere har været medlem lige længe, af det ældste af disse.”

Der henvises til svaret på spørgsmål 9 i Indenrigs- og Sundhedsministeriets spørgsmål og svar vedr. kommunalbestyrelsernes konstituering KRV25, der er offentliggjort på Indenrigs- og Sundhedsministeriets hjemmeside:

”9. Hvem fastsætter tid og sted for det konstituerende møde?

Svar:

Lov om kommunernes styrelse indeholder ingen særskilt bestemmelse om, hvem der fastsætter tid og sted for det konstituerende møde.

Bestemmelsen i § 6, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse skal imidlertid forstås således, at det medlem, som indkalder til det konstituerende møde, også fastsætter tidspunktet for det konstituerende mødes afholdelse. Medlemmet har ret til forvaltningens betjening i forbindelse med disse opgaver, herunder f.eks. med henblik på en koordinering af mødet i forhold til den øvrige mødeaktivitet i kommunen. Se resumédata-basen 21.1.5.

[...]”

Ad spørgsmål 3 (Hvem skulle begære stedfortræderen indkaldt? Det afgående medlem var valgt som det eneste medlem af kommunalbestyrelsen for kandidatlisten (Kandidatliste NN?):

Efter § 15, stk. 1, sidste pkt., i lov om kommunernes styrelse kan stedfortræderen selv kræve sig indkaldt, når der ikke er et på den pågældende kandidatliste valgt medlem, som er i stand til at kræve stedfortræderen indkaldt. En stedfortræder kan således selv kræve sig indkaldt, når kandidatlistens eneste medlem af kommunalbestyrelsen er forhindret i at deltage i det konstituerende møde.

Ad spørgsmål 4 (Hvilke muligheder var der for at indkalde stedfortræderen som permanent medlem af den nyvalgte kommunalbestyrelse?):

Indkaldelsen af stedfortræder til det konstituerende møde sker i medfør af § 15, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse på baggrund af, at det forhindrede medlems kandidatliste begærer stedfortræder indkaldt, eller i tilfælde af, at der ikke er øvrige medlemmer på den pågældende kandidatliste, at stedfortræderen selv kræver sig indkaldt. En

stedfortræder, der er indkaldt i medfør af § 15, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse, er kun indkaldt til det konstituerende møde.

Det må tilkomme den nyvalgte kommunalbestyrelse på sit første ordinære møde i januar måned at træffe afgørelse om, hvorvidt det valgte fraflyttede medlem har mistet sin valgbarhed, jf. § 100, stk. 2, i lov om kommunale og regionale valg, med den konsekvens, at vedkommende stedfortræder indtræder som et permanent medlem af den nyvalgte kommunalbestyrelse efter reglerne i § 91, jf. § 104, i lov om kommunale og regionale valg.

Ad spørgsmål 5 (Hvilke muligheder var der for på det konstituerende møde at vælge stedfortræderen som medlem af økonomiudvalg og stående udvalg m.v.):

Stedfortræderen er alene indkaldt til det konstituerende møde i medfør af § 15, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse. Om stedfortræderen indkaldes permanent, vil afhænge af den nyvalgte kommunalbestyrelses beslutning på sit første ordinære møde i januar måned, jf. svaret på spørgsmål 4.

En stedfortræder, der er indkaldt til det konstituerende møde i medfør af § 15, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse, er alene indkaldt som stedfortræder til det konstituerende møde og kan følgelig ikke vælges som permanent medlem af økonomiudvalg og stående udvalg m.v.

Derimod vil den nyvalgte kommunalbestyrelse kunne vælge det fraflyttede medlem, idet den nyvalgte kommunalbestyrelse endnu ikke har truffet afgørelse om, at medlemmet har mistet sin valgbarhed, jf. § 100 i lov om kommunale og regionale valg, og medlemmet dermed formelt set stadig opfylder valgbarhedsbetingelserne, jf. ovenfor, som medlem af økonomiudvalg og stående udvalg m.v.

Såfremt den nyvalgte kommunalbestyrelse på sit første ordinære møde træffer afgørelse om, at det fraflyttede medlem har mistet sin valgbarhed, med den konsekvens, at stedfortræderen indtræder som medlem, jf. § 100, stk. 2, og § 104 i lov om kommunale og regionale valg, vil stedfortræderen kunne vælges som medlem af økonomiudvalg og stående udvalg m.v.

Spørgsmålet om besættelse af den ledige plads i udvalget som følge af, at det fraflyttede medlem har mistet sin valgbarhed, må herefter afgøres efter reglerne i § 28, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse, der lyder således:

”§ 28. Udtræder et medlem i valgperiodens løb af et udvalg, en kommission, en bestyrelse eller lignende, hvori han er indvalgt af en bestemt gruppe inden for kommunalbestyrelsen, besættes den ledigblevne plads af den samme gruppe.”

Af Hans B. Thomsen m.fl.: Lov om kommunernes styrelse med kommentarer, 3. udgave, 2022, side 508-509, fremgår følgende om anvendelsesområdet for § 28, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse:

”Bestemmelsen, der svarer til normalforretningsordenens § 13, stk. 6, gælder i tilfælde, hvor det udtrædende medlem af udvalget, kommissionen eller lignende er udpeget af en valggruppe i kommunalbestyrelsen. Bestemmelsens anvendelse forudsætter ikke, at det udtrædende medlem er medlem af kommunalbestyrelsen. Bestemmelsen anvendes også, når årsagen til et medlems udtræden af et udvalg m.v. er, at medlemmet er udtrådt af kommunalbestyrelsen. Bestemmelsen anvendes også, når årsagen til et medlems udtræden af et udvalg m.v. er, at kommunalbestyrelsen har fritaget vedkommende for hvervet, se nedenfor afsnit 3.”

Bestemmelsen i § 28, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse finder således anvendelse, når et medlem er udtrådt af kommunalbestyrelsen, fordi medlemmet har mistet sin valgbarhed.

Den ledigblevne plads besættes således af den samme gruppe, hvori medlemmet er indvalgt, dvs. af den gruppe, hvori stedfortræderen nu er indvalgt.

Ad spørgsmål 6 (Vil det være lovligt i beslutningsprotokollen at anføre, hvis den nyvalgte kommunalbestyrelse på sit konstituerende møde vælger det afgående medlem, at kommunalbestyrelsen har valgt "medlemmet fra Kandidatliste NN" uden at angive medlemmets navn?):

§ 13, stk. 1, 1. pkt., i lov om kommunernes styrelse vedrørende indholdet af kommunalbestyrelsens beslutningsprotokol lyder således:

"§ 13. Kommunalbestyrelsens beslutninger indføres i en beslutningsprotokol, der efter hvert møde underskrives af de medlemmer, der har deltaget i mødet."

Af Hans B. Thomsen m.fl.: Lov om kommunernes styrelse med kommentarer, 3. udgave, 2022, side 269-270, fremgår følgende om indholdet af kommunalbestyrelsens beslutningsprotokol:

"Beslutningsprotokollens formål er at afgive dokumentation for indholdet af kommunalbestyrelsens beslutninger. Indførelse af en beslutning i beslutningsprotokollen er ikke en gyldighedsbetingelse.

Protokollen skal ud over beslutningernes indhold angive, hvilke kommunalbestyrelsesmedlemmer der er ansvarlige for vedtagelsen af en beslutning. Som følge heraf skal beslutningsprotokollen også indeholde oplysninger om, hvilke medlemmer der har været fraværende fra mødet, jf. normalforretningsordenens § 2, 2. pkt., eller fra behandlingen af enkelte sager. [...]

Loven indeholder ikke bestemmelser om, hvordan det i protokollen skal angives, hvilke kommunalbestyrelsesmedlemmer der er ansvarlige for de truffede beslutninger. Det kan ikke ubetinget kræves, at der ved hver beslutning sker angivelse af navnene på de kommunalbestyrelsesmedlemmer, der har deltaget i afstemningen. Hvis stemmefordelingen svarer til en sædvanlig gruppedeling – og forudsat at det i øvrigt fremgår af beslutningsprotokollen, hvilke medlemmer der har været til stede på tidspunktet for vedtagelsen af den pågældende beslutning – vil det være tilstrækkeligt, at gruppebetegnelsen angives. (Skr. af 2. august 1989, j.nr. 1989/1079/0100-22, resumédata-basen 89.1.3). Se i øvrigt om protokollering Heide-Jørgensen, side 650 ff."

Angivelsen i beslutningsprotokollen af de medlemmer, der er valgt til hvilke pladser i udvalg m.v., skal efter Indenrigs- og Sundhedsministeriets opfattelse indeholde en sikker og éntydig identifikation af det valgte medlem og af den plads, medlemmet er valgt til. Lov om kommunernes styrelse indeholder ikke i øvrigt nærmere regler om, hvorledes angivelsen i beslutningsprotokollen skal finde sted.

Efter Indenrigs- og Sundhedsministeriets opfattelse er der ikke krav om, at medlemmets navn skal angives, hvis angivelsen i øvrigt indeholder en sikker og éntydig identifikation af det valgte medlem, jf. herved resumédata-basen 89.1.3.